

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/170/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123010548
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123010548.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Andrey Kondllovej, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. X. XXXXXXX XXXX v C., trvalé bydlisko D. XXX/XX, E., t. č. vo výkone trestu v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 3. apríla 2023, č. k. 8PP/19/2023-31, na neverejnom zasadnutí konanom 2. novembra 2023 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B. z a m i e t a.

odôvodnenie:

- Okresný súd Trnava (ďalej len okresný súd) uznesením z 3. apríla 2023, č. k. 8PP/19/2023-31, podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.) a § 415 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len Tr. por.) zamietol žiadosť odsúdeného A. B. (ďalej len odsúdený) o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Malacky z 13. januára 2020, sp. zn. 3T/129/2019.
- Zamietnutie žiadosti okresný súd odôvodnil tým, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku, teda vykonal potrebnú časť z výmery uložených trestov a splnil aj prvú materiálnu podmienku, že svojim správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie, no nespĺňa druhú materiálnu podmienku, keďže od neho nemožno očakávať, že by na slobode viedol riadny život.
- Záver o nesplnení druhej materiálnej podmienky okresný súd odôvodnil s poukazom na trestnú minulosť odsúdeného, povahu trestnej činnosti, a napokon aj s poukazom na skutočnosť, že odsúdený už bol v minulosti podmiennečne prepustený. Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má 6 záznamov za obdobie od 2003 do 2020 za rôznorodú trestnú činnosť, najmä za majetkovú a násilnú trestnú činnosť. Odsúdený má evidentné sklony k páchaniu trestnej činnosti, pretože ani predchádzajúce odsúdenia, či už išlo o podmiennečné tresty odňatia slobody, alebo o nepodmiennečné tresty odňatia slobody, nepôsobili na odsúdeného dostatočne výchovne a preventívne tak, aby odsúdeného prevychovali a odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Páchanie protiprávnej činnosti nie je u odsúdeného len jednorazovým vybočením z inak riadneho spôsobu jeho života, ale ide o osobu, ktorá opakovane pácha protiprávnu činnosť. Okresný súd poukázal aj na odsúdenia z rokov 2010 a 2020, pri ktorých bol uznaný za vinného zo zločinu. Napriek predchádzajúcim odsúdeniam a výkonom trestu odňatia slobody sa odsúdený dopustil závažnejšej trestnej činnosti, čo svedčí o gradácii trestnej činnosti. Odsúdený bol tiež v roku 2009 podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, a napriek tomu, že mu okresný súd podmiennečným prepustením prejavil dôveru, že bude viesť riadny život, sa odsúdený neskôr opäť dopustil trestnej činnosti, dokonca vo forme zločinu (3T/129/2019).
- Okresný súd ďalej v odôvodnení poukázal na povahu a závažnosť trestnej činnosti, za ktorú odsúdený v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody. Odsúdený bol uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. Okresný súd uviedol ako príklad časť skutku, podľa ktorého „...následne ju odviedol do opustenej budovy „vodárne“ v F. na ul. A. G., pričom keď prišli do budovy, nejakými doskami

uzavrel obvinený východ, aby nemohla poškodená utiecť a začal ju urážať, vulgárne jej nadávať a ponižovať, pričom ju zviazal lanom takým spôsobom, že jeden koniec lana jej zviazal za krk a druhú časť lana za nejakú inú časť tela a čím viac sa mykala, tak tým viac ju to škrtilo, keď kričala dal jej kus handry do úst, následne ju tam celú noc fyzicky napádal, dával jej facky a boxoval ju, na chvíľu ju aj odviazal, sadol si na ňu a búchal ju do brucha a keď sa čo i len pohla, tak ju opätovne bil a zviazal, potom ju pustil domov s upozornením, že ak sa opováži to niekomu povedať, tak ju zabije.“ Trestnej činnosti sa podľa skutkovej vety predmetného rozsudku odsúdený dopustil v období od roku 2010 až do 22. júna 2019, teda trestnú činnosť páchal dlhší čas, a to aj napriek tomu, že pred týmto obdobím už bol opakovane odsúdený (aj za trestný čin podobnej povahy - sexuálne zneužívanie, násilie proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi, obmedzovanie osobnej slobody), už bol vo výkone trestu odňatia slobody, a už bol aj podmiennečne prepustený. Tieto skutočnosti zvyšujú nebezpečnosť správania odsúdeného a vyvracajú tvrdenie obhajoby, že odsúdený pred posledným trestom nepáchal trestnú činnosť viac ako 10 rokov, čo len preukazuje, že odsúdený je schopný zaradiť sa do spoločnosti a žiť usporiadaným životom. Všetky vyššie uvedené skutočnosti spoločne, v spojení s menej priaznivou resocializačnou prognózou na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti, viedli okresný súd k vážnym a dôvodným pochybnostiam o tom, či možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, preto okresný súd dospel k záveru, že druhá materiálna podmienka splnená nie je. Náprava odsúdeného a celkové pozitívne pôsobenie na odsúdeného je v súčasnosti možné len počas ďalšieho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

5. Na námietky obhajoby okresný súd uviedol, že pokiaľ odsúdený poukazoval na komentár prof. Čentéša, tak okresný súd poukázal na už citované uznesenie Najvyššieho súdu SR z 5. júna 2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019, podľa ktorého aj predchádzajúce odsúdenie možno hodnotiť na účely splnenia predpokladov vedenia riadneho života v budúcnosti v konaní o podmiennečné prepustenie.

6. Po vyhlásení uznesenia na verejnom zasadnutí sa prokurátor vzdal práva na podanie sťažnosti, no odsúdený zahlásil sťažnosť, ktorú ku dňu konania neverejného zasadnutia bližšie neodôvodnil.

7. Okresný súd predložil spisový materiál krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti odsúdeného 14. septembra 2023.

8. Podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por., pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 Tr. por., nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak

a) nie je prípustná,

b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo

c) nie je dôvodná.

9. Krajský súd ako nadriadený orgán, na základe riadne a včas podanej sťažnosti na to oprávnenou osobou, podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podal odsúdený sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

10. Pokiaľ ide o konanie, ktoré napadnutému výroku predchádzalo, odsúdený mu žiadne chyby nevytýkal a krajský súd vlastným prieskumom ani žiadne nezistil. Okresný súd vykonal všetky potrebné dôkazy pre objektívne a zákonné rozhodnutie, pričom dodržal všetky ust. Trestného poriadku viažuce sa k príprave a priebehu verejného zasadnutia. Vyhlásené rozhodnutie následne v zákonom stanovenej lehote vypracoval a doručil stranám trestného konania do vlastných rúk.

11. Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky na podmiennečné prepustenie, okresný súd správne skonštatoval, že odsúdený ju dňom 22. októbra 2022 splnil, nakoľko vykonal dve tretiny z uloženého trestu, ktorý mu bol uložený Okresným súdom Malacky z 13. januára 2020, sp. zn. 3T/129/2019, za zločin.

12. Pokiaľ ide o splnenie prvej z dvoch materiálnych podmienok predpokladaných v ust. § 66 ods. 1 Tr. zák., aj tu okresný súd správne skonštatoval, že odsúdený túto podmienku splnil. Aj podľa názoru krajského súdu odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, čo vyplýva aj z hodnotenia vypracovaného ústavom, na ktoré poukázal okresný súd a jeho obsah podrobne rozviedol v odôvodnení napadnutého uznesenia.

13. Krajský súd sa plne stotožnil aj s názorom okresného súdu, že od odsúdeného, vzhľadom na jeho predchádzajúcu trestnú minulosť, závažnosť spáchaného skutku i na skutočnosť, že už bol v minulosti vo výkone trestu odňatia slobody, z ktorého bol podmiennečne prepustený, nemožno dôvodne očakávať,

že v budúcnosti povedie riadny život. V tomto smere poukazuje krajský súd na správne a vyčerpávajúce odôvodnenie napadnutého uznesenia, ktoré si v celom rozsahu osvojuje a pripomína, že v konaní o sťažnosti, ktoré je dvoj-inštančné platí, že rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria vzájomnú jednotu, z ktorého dôvodu je nadbytočné vecne správne argumenty súdu prvého stupňa opakovať v druhostupňovom rozhodnutí.

14. Možno len pripomenúť, že zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, na ktoré súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti aj na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy. Pritom posúdenie otázky novej recidívy je vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, no pri skúmaní tejto miery sa vychádza z objektívnych kritérií, medzi ktoré patrí predchádzajúci spôsob života odsúdeného i jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti. Tieto objektívne kritéria okresný súd správne u odsúdeného zhodnotil.

15. Uvedené tak možno uzavrieť s tým, že krajský súd v celom rozsahu zdieľa názor okresného súdu, že náprava a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred recidivujúcimi páchatelmi trestnej činnosti.

16. Nejde pritom o situáciu, že by návrh na podmienené prepustenie odsúdeného mal byť zamietnutý výhradne len na základe trestnej minulosti odsúdeného ako to naznačuje odsúdený.

17. Súdy totiž predmetný záver v tejto veci vyslovili po komplexnom posúdení všetkých relevantných faktorov, teda nielen s poukazom na kriminálnu minulosť odsúdeného, ale reflektovali aj na vyššiu závažnosť spáchanej trestnej činnosti, za ktorú je vo výkone trestu, ďalej zohľadnili aj to, že odsúdený si momentálne odpykáva trest v ústave s minimálnym stupňom stráženia, pričom v rámci vnútornej diferenciacie je umiestnený do diferenciačnej skupiny „B“ (pozn. vonkajšia diferenciacia výkonu trestu odňatia slobody je významná v tom ohľade, že umožňuje prispôsobiť mieru zásahu do základných práv a slobôd, a to podľa toho, v akej miere je potrebná za účelom nápravy páchatelja trestného činu a ochrany spoločnosti, diferenciačná skupina určuje program zaobchádzania s odsúdeným, pracovisko odsúdeného, program vzdelávania či ovplyvňuje ubytovanie odsúdeného počas výkonu trestu) a v neposlednom rade tiež výsledky kvalifikovaného prognózovacieho nástroja (Crime Risk Assessment), ktorý ustálil, že resocializačná prognóza je na základe hodnotenia rizika recidívy v jeho prípade menej nepriaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS totiž vyplynulo, že odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie, pričom toto hodnotenie poskytuje komplexný prehľad správania sa odsúdeného od nástupu do výkonu trestu až doposiaľ.

18. Pretože krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie resp. zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť odsúdeného postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.